

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ
з дисципліни “Права і свободи людини і громадянина в Україні”

1. Поняття “правовий статус особи” і його елементи.
2. Конституційні принципи правового статусу громадян України.
3. Рівність прав, свобод і обов’язків як конституційний принцип.
4. Поняття прав людини та громадянина.
5. Поняття “права” і “свободи”, відмінність між ними.
6. Основні права і свободи громадян України, їх класифікація.
7. Конституційне законодавство України про права і свободи людини та громадянина, його загальна характеристика.
8. Фундаментальні права: поняття і характеристика, відмінність від неосновних прав людини та громадянина.
9. Розвиток конституційних прав і свобод громадян України на сучасному етапі державотворення.
10. Міжнародні стандарти прав і свобод людини, їх національна імплементація.
11. Характеристика Загальної декларації прав людини, її значення для конституційного регулювання основних прав і свобод громадян в Україні.
12. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права (1966 р.), його загальна характеристика, роль у конституційному закріпленні прав громадян України.
13. Характеристика Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (1950 р.).
14. Природні і невід’ємні права людини, їх відмінність від позитивних прав.
15. Покоління прав людини.
16. Формування четвертого покоління прав людини.
17. Індивідуальні права і свободи, їх відмінність від колективних.
18. Колективні права.
19. Особисті права і свободи людини та громадянина, їх загальна характеристика.
20. Невід’ємне право людини на життя, гарантії реалізації права на життя.
21. Правомірні обмеження права на життя.
22. Право людини на свободу та особисту недоторканність.
23. Право на свободу пересування і вільний вибір місця проживання. Правомірні обмеження реалізації права на свободу пересування.
24. Право людини на свободу світогляду та віросповідання.
25. Право на недоторканність приватного життя.
26. Політичні права і свободи громадян України, їх загальна характеристика.
27. Конституційно-правове регулювання виборчих прав громадян.
28. Право громадян України на участь у всеукраїнських та місцевих референдумах, гарантії і механізми їх реалізації.
29. Право громадян на участь в управлінні державними справами.
30. Право громадян України на об’єднання в політичні партії, асоціації, громадські об’єднання.
31. Право громадян України збиратися мирно, без зброї і проводити збори, мітинги, походи і демонстрації.
32. Загальна характеристика соціальних прав громадян України.

33. Право громадян на соціальний захист.
34. Право людини та громадянина на освіту.
35. Економічні права громадян України та їх загальна характеристика.
36. Право на працю.
37. Право на страйк.
38. Право приватної власності за законодавством України.
39. Права людини у сфері культури й питання їх реалізації.
40. Права громадян України у сфері екології, їх загальна характеристика.
41. Поняття конституційних обов'язків, їх види і загальна характеристика.
42. Взаємозв'язок основних прав і свобод людини та громадянина з основними обов'язками як принцип правового статусу особи.
43. Гарантії реалізації основних обов'язків громадян.
44. Тенденції конституційного регулювання основних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина.
45. Поняття гарантій прав і свобод людини та громадянина.
46. Юридичні гарантії прав і свобод людини та громадянина.
47. Інституційні гарантії прав і свобод людини і громадянина.
48. Судовий захист прав і свобод людини та громадянина.
49. Верховна Рада України в державному механізмі захисту конституційних прав і свобод людини та громадянина.
50. Президент України як гарант забезпечення конституційних прав і свобод людини та громадянина.
51. Конституційний Суд України в державному механізмі забезпечення основних прав і свобод громадян.
52. Роль Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в забезпеченні прав і свобод громадян.
53. Міжнародно-правові механізми захисту прав і свобод людини та громадянина, їх взаємозв'язок із внутрішньодержавними механізмами забезпечення прав і свобод особи.
54. Захист прав громадян України Європейським судом з прав людини.
55. Національні меншини в Україні, їх правовий статус. Права національних меншин в Україні.
56. Загальна характеристика Декларації прав національностей України і Закон "Про національні меншини в Україні".
57. Забезпечення прав і свобод громадян на тимчасово окупованій території України.
58. Обмеження реалізації прав і свобод людини та громадянина і його підстави.
59. Поняття громадянства, категорії осіб, які є громадянами України.
60. Підстави набуття громадянства України. Умови прийняття до громадянства України.
61. Підстави припинення громадянства України.
62. Правове становище іноземців та осіб без громадянства в Україні.
63. Правовий статус біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту, в Україні.
64. Гарантії прав і свобод особи в умовах надзвичайного стану.